

OBSAH

Předmluva	IX
Úvod	1
1 Soukromá a kolektivní činnost	5
2 Existence veřejného sektoru ve smíšené ekonomice	9
2.1 Funkce státu v ekonomice	9
2.2 Příčiny státních zásahů do ekonomiky	11
2.2.1 Mikroekonomické příčiny selhávání tržního mechanismu	12
2.2.2 Makroekonomické příčiny selhávání tržního mechanismu	12
2.2.3 Mimoekonomické příčiny selhávání tržního mechanismu	13
3 Veřejný sektor ve smíšené ekonomice a jeho rozsah	17
3.1 Velikost veřejného sektoru	18
3.2 Příčiny ovlivňující růst veřejného sektoru	21
4 Úloha státu v ekonomice v historických souvislostech	25
4.1 Pojetí státu v ekonomice	25
4.2 Chápání úlohy státu v historických údobích	26
5 Alokační funkce státu	33
5.1 Všeobecná ekonomická rovnováha	34
5.2 Parciální rovnováha	38
5.3 Kolektivní statky	39
5.3.1 Čisté kolektivní statky	40
5.3.2 Smíšené kolektivní statky	44
5.3.3 Způsoby poskytování kolektivních statků	46
5.3.3.1 Vyloučení ze spotřeby u smíšených kolektivních statků	47
5.3.3.2 Veřejné poskytování soukromých statků	49
5.3.4 Poptávková a nabídková funkce u kolektivních statků	51
5.3.5 Ekonomická teorie klubů	55
5.3.6 Alternativní modely veřejné spotřeby	60
5.4 Externality	64
5.4.1 Negativní externality	66
5.4.2 Pozitivní externality	66
5.4.3 Státní intervence při vzniku externalit	68

5.4.3.1	Administrativní řešení externalit	68
5.4.3.2	Tržní způsoby řešení externalit	70
5.5	Nedokonalá konkurence	72
5.5.1	Přirozený monopol	74
5.5.2	Nástroje řešení přirozeného monopolu	75
5.5.2.1	Politiky „first best“ a „second best“	75
5.5.2.2	Státní (veřejné) vlastnictví přirozených monopolů	76
5.5.2.3	Regulace monopolů	76
5.6	Informační asymetrie	78
6	Redistribuční funkce státu	85
6.1	Přístupy k rozdělení důchodů ve společnosti	87
6.2	Hlavní problémy spojené s redistribucí	92
6.3	Stát blahobytu	92
6.3.1	Historické souvislosti	93
6.3.2	Teoretické přístupy ke státu blahobytu	94
6.4	Sociální stát	97
7	Stabilizační funkce státu	103
7.1	Nerovnováha v ekonomice	103
7.2	Hospodářský cyklus a jeho ovlivnění	105
8	Teorie veřejné volby	109
8.1	Teoretické základy veřejné volby	109
8.2	Kolektivní rozhodování	111
8.2.1	Determinanty chování jednotlivce v kontextu kolektivního rozhodování	114
8.2.2	Rozhodování voliče v procesu kolektivního rozhodování	117
8.2.3	Efektivnost forem kolektivního rozhodování	120
8.2.4	Problémy kolektivního rozhodování	123
8.3	Teorie politických stran	128
8.3.1	Vznik politických stran	128
8.3.2	Chování politických stran	129
8.3.3	Downsův model politické soutěže	130
8.4	Teorie politických koalic	139
8.4.1	Modely koaliční spolupráce	139
8.4.2	Problémy a omezení koaličního vyjednávání	144
8.5	Ekonomické chování byrokracie	153
8.5.1	Pojetí byrokracie	154
8.5.2	Cíle byrokracie	157
8.5.3	Niskanenův model chování byrokracie	158
8.5.4	Neefektivnosti byrokracie	160
8.6	Behaviorální ekonomie a její využití ve veřejném sektoru	168

9	Teorie vládnutí	177
9.1	Konstituce celospolečenské smlouvy	177
9.2	Vliv rozhodování vlády na alokaci zdrojů	179
9.3	Teorie elit	180
9.4	Modely chování vlády	184
9.5	Věřejné politiky a jejich ekonomické souvislosti	187
9.5.1	Věřejný zájem	187
9.5.2	Věřejná politika	192
9.6	Selhávání vlády a jejich důvody	195
10	Efektivnost veřejného sektoru	203
10.1	Vymezení efektivity	203
10.2	Příčiny tendencí veřejného sektoru k neefektivnosti	206
10.3	Faktory efektivity veřejného sektoru	209
10.4	Přístupy k hodnocení efektivity ve veřejném sektoru	212
10.4.1	Původní a nový přístup	212
11	Hodnocení veřejných výdajových programů	217
11.1	Ekonomické hodnocení veřejných výdajových programů	217
11.2	Postup ekonomického hodnocení	221
11.2.1	Identifikace potenciálních programů a projektů	222
11.2.2	Identifikace nákladů a užitků, jejich kvantifikace	222
11.2.3	Metody ekonomických analýz veřejných programů	226
11.2.4	Výběr programu k realizaci	227
	Seznam použité literatury a zdrojů	232
	O autorech	247